

Praca opublikowana w: Rydz, E. (red.), 2012, *Ekonomiczne i organizacyjne aspekty funkcjonowania polskich uzdrowisk*, Słupsk: Wydawnictwo Akademii Pomorskiej, s. 21-29.

MIASTA UZDROWISKOWE W POLSCE W KONTEKŚCIE WIELKOŚCI I STRUKTURY BAZY OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA

SPA TOWNS IN POLAND IN THE CONTEXT OF SIZE AND STRUCTURE OF COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS'BASE

Zarys treści: Niniejsza praca dotyczy charakterystyki miast uzdrowiskowych w Polsce w kontekście wielkości i struktury bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania. Autorka próbuje odpowiedzieć na pytanie: czy wielkość miasta oraz fakt posiadania przez nie statusu uzdrowiska wpływa na udział korzystających z noclegów w zakładach uzdrowiskowych w ogólnej liczbie osób korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Słowa kluczowe: Polska, miasta uzdrowiskowe, obiekty zbiorowego zakwaterowania, analiza k-średnich.

Abstract: The paper refers to characteristic of spa towns in Poland in the context of collective tourist accommodation establishments' base's size and structure. The author tries to answer the question if town's size and the fact of gaining the spa status affect a share of tourists accommodated in health establishments in total number of tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments.

Key words: Poland, spa towns, tourist accommodation, k-means analysis.

Wstęp

Niniejsza praca dotyczy charakterystyki miast uzdrowiskowych w Polsce w kontekście wielkości i struktury bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania. Autorka próbuje odpowiedzieć na pytanie: jak wielkość miasta oraz fakt posiadania przez nie statusu uzdrowiska wpływa na udział korzystających z noclegów w zakładach uzdrowiskowych w ogólnej liczbie osób korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Badanie przeprowadzono na podstawie danych statystycznych pochodzących z Banku Danych Lokalnych oraz z Wydziału Statystyki Ochrony Zdrowia Głównego Urzędu Statystycznego. Uwzględniono: liczbę obiektów zbiorowego zakwaterowania, ich strukturę, liczbę miejsc noclegowych, liczbę udzielonych noclegów oraz liczbę korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Analizie poddano bazę noclegową obejmującą 18 rodzajów obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. hotele, motele,

pensjonaty, inne obiekty hotelowe, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, hostele, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe obiekty niesklasyfikowane. Autorka zdaje sobie sprawę, że nie jest to cała baza noclegowa danego uzdrowiska, bowiem w miastach uzdrowiskowych są również kwatery prywatne. Jednakże nie dysponując danymi statystycznymi dla poszczególnych miast zostały one pominięte w dalszej analizie.

Omawiając miasta uzdrowiskowe w Polsce należy podkreślić, że w ostatnich latach, z jednej strony nastąpiły ogromne zmiany w ich funkcjonowaniu, tj.: zmiany w systemie finansowania uzdrowisk, skrócone turnusy, zmniejszona liczba bezpłatnych skierowań (zmiany te są odpowiedzią na przekształcenia gospodarcze, które miały miejsce w Polsce po roku 1990). Z drugiej strony również same uzdrowiska przystosowują się do działalności w nowych warunkach gospodarki wolnorynkowej i dostosowują się (tak jak większość uzdrowisk europejskich) do oczekiwań potencjalnych kuracjuszy. O zagadnieniu tym szerzej pisze I. Łęcka¹ (2003).

Miasta uzdrowiskowe w Polsce

Przystępując do charakterystyki miast uzdrowiskowych w Polsce w kontekście wielkości i struktury bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania wypada zaznaczyć, że o ile samo określenie „miasto uzdrowiskowe” jest powszechnie znane, o tyle w literaturze przedmiotu trudno znaleźć dokładną definicję miasta uzdrowiskowego. Dlatego autorka przyjmuje, z wielkim uproszczeniem, za miasto uzdrowiskowe to miasto, które posiada status uzdrowiska. A zatem w niniejszym badaniu uwzględniono wszystkie miasta posiadające status uzdrowiska (29 miast) oraz dwa miasta, w obrębie, których wydzielono uzdrowiska statutowe (Kraków-Kraków Swoszowice, Jelenią Górę- Cieplice Śląskie). Z dalszej analizy wyłączono jednak ze względu na brak danych lub ich niekompletność: Jedlinę-Zdrój, Kamień Pomorski, Konstancin-Jeziorną, Krasnobród i Supraśl.

Miasta uzdrowiskowe w Polsce stanowią 2,9% ogółu wszystkich miast w Polsce i zamieszkuje je 1 235 575 osób co stanowi 5,3 % ogółu mieszkańców miast w Polsce (2010 rok), a zajmują one 5,7 % ogółu terenów miejskich (1228 km²) (por. tab. 1).

---

¹ Łęcka I., 2003, Nowe (?) trendy w turystyce zdrowotnej, „Prace i studia geograficzne”, 32, Warszawa, s. 173-190.

Pod względem kategorii wielkościowej, należy nadmienić, że aż 73,1 % (19 miast uzdrowiskowych) ogółu miast to jednostki osadnicze poniżej 20 tys. mieszkańców, pozostałe zaś siedem miast ma ponad 30 tys. mieszkańców.

Tab. 1. Miasta uzdrowiskowe według liczby ludności i powierzchni.

		< 5000	5000- 9999	10000-19999	20000- 49999	50000-99999	≥100 000	Σ	A	B
1	a	5	6	8	4	2	1	26	903	2,9
	b	19,2	23,1	30,8	15,4	7,7	3,8	100,0		
2	a	20254	38541	106537	154235	159825	756183	1235575	23264383	5,3
	b	1,7	3,1	8,6	12,5	12,9	61,2	100,0		
3	a	87	131	223	321	139	327	1228	21508	5,7
	b	7,1	10,7	18,2	26,1	11,3	26,6	100,0		

Objaśnienia: a- suma, b- udział (%); 1- liczba miast, 2- liczba ludności, 3- powierzchnia (km²); A- miasta w Polsce ogółem, B- udział miast uzdrowiskowych (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Omawiając pojemność obiektów zbiorowego zakwaterowania w miastach uzdrowiskowych w Polsce należy zwrócić uwagę, że dysponowały one 94 367 miejscami noclegowymi (25,3 % ogółu tych miejsc noclegowych w miastach polskich). W miastach uzdrowiskowych zlokalizowane było 891 obiektów zbiorowego zakwaterowania, czyli 20,7% ogółu tego typu obiektów w miastach w Polsce (tab. 2).

Tab. 2. Wielkość bazy noclegowej miast uzdrowiskowych według kategorii wielkościowej.

		<5000	5000-9999	10000-19999	20000-49999	50000-99999	≥100000	Σ	A	B
1	a	87	86	265	201	37	215	891	4304	20,7
	b	9,8	9,7	29,7	22,6	4,1	24,1	100,0		
2	a	7113	6355	24946	27495	3750	24708	94367	373560	25,3
	b	7,5	6,7	26,5	29,1	4,0	26,2	100,0		
3	a	206260	161906	604650	662388	86637	1512363	3234204	15872697	20,4
	b	6,4	5,0	18,7	20,5	2,7	46,7	100,0		
4	a	1260541	783631	4027037	4156024	597194	3155330	13979757	40688780	34,4
	b	8,8	5,5	28,3	14,9	20,3	22,2	100,0		

Objaśnienia: a- suma, b- udział (%); 1- liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania ogółem, 2- miejsca noclegowe ogółem, 3- korzystający z noclegów ogółem, 4- udzielone noclegi ogółem; A- miasta w Polsce ogółem, B- udział miast uzdrowiskowych (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

W miastach uzdrowiskowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania zarejestrowano w 2010 roku 3 234 204 osoby korzystające z noclegów, tj. 20,4 % ogółu korzystających z tego typu noclegów w polskich miastach. Warto nadmienić, że łącznie obiekty zbiorowego zakwaterowania w miastach uzdrowiskowych udzieliły prawie 14 mln

noclegów, co stanowiło 34,4 % ogółu udzielonych noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania we wszystkich miastach w Polsce (tab. 2).

W celu porównania miast uzdrowiskowych między sobą zastosowano metodę k-średnich, należąca do grupy metod taksonomicznych. Polega ona na wykrywaniu „określonych skupień punktów w przestrzeni, na podstawie analizy zbioru ich wzajemnych odległości”². Do oceny zróżnicowania analizowanych jednostek osadniczych wybrano 5 wskaźników, a mianowicie: wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania (liczba obiektów/km²), liczbę mieszkańców przypadająca na 1 obiekt zbiorowego zakwaterowania, wskaźnik Schneidera (liczba korzystających z noclegów/100 mieszkańców), średni czas pobytu korzystających z noclegów oraz wskaźnik gęstości zakładów uzdrowiskowych (zakłady uzdrowiskowe/km²). Dobór takich wskaźników opisujących miasta uzdrowiskowe w kontekście wielkości i struktury obiektów zbiorowego zakwaterowania z jednej strony był subiektywny i wynikał z charakteru zebranych danych. Z drugiej jednak wskaźniki zostały wybrane obiektywnie, tak, by cechy te były reprezentatywne oraz nie były wzajemnie zbyt silnie skorelowane. Głównym założeniem było wydzielenie grup miast najbardziej zbliżonych do siebie.

Przyjęte wskaźniki poddano standaryzacji według wzoru:

$$z_i = \frac{x_i - \bar{x}}{s(x_i)}, \text{ gdzie}$$

x_i - zmienna; $\bar{x}$ - średnia arytmetyczna ciągu x_i ($i= 1, 2, \dots, n$); $s(x_i)$ - odchylenie standardowe ciągu x_i ($i= 1, 2, \dots, n$).

Po wybraniu i zbadaniu zróżnicowania cech (tab. 3) przy wykorzystaniu programu IBM SPSS ustalono liczbę iteracji na dziesięć oraz zażądano sześciu skupień.

Tab. 3. Podstawowe mierniki statystyczne wybranych wskaźników.

	1	2	3	4	5
A	117,1	17,2	176,4	2,1	0,0
B	9475,3	497,9	11605,3	12,5	1,0
C	1226,9	112,6	3471,3	6,4	0,2
D	1935,2	124,9	3251,8	2,8	0,3
E	0,6	0,9	1,1	2,3	0,8

Objaśnienia: A- min, B- max, C- średnia, D- odchylenie standardowe, E- współczynnik zmienności; 1- wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania (liczba obiektów/km²); 2- liczba mieszkańców przypadająca na 1

² Kaczmarek Z., Parysek J.J., 1977, Zastosowanie analizy wielowymiarowej w badaniach geograficzno-ekonomicznych, [w:] Chojnicki Z. (red.) Metody ilościowe i modele w geografii, PWN, Warszawa.

obiekt zbiorowego zakwaterowania; 3- wskaźnik Schneidera (liczba korzystających z noclegów/100 mieszkańców); 4- średni czas pobytu korzystających z noclegów; 5- wskaźnik gęstości zakładów uzdrowiskowych (zakłady uzdrowiskowe/km²).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Następnie dla każdego skupienia wyliczono średnie wartości cech (por. tab. 4).

Należy podkreślić, że wydzielone I skupienie cechuje się wysokim wskaźnikiem gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania, bardzo wysokim wskaźnikiem gęstości zakładów uzdrowiskowych oraz stosunkowo długim czasem pobytu osób korzystających z noclegów (por. tab. 4). Skupienie to obejmuje trzy miasta: Iwonicz-Zdrój, Ciechocinek i Kołobrzeg (ryc. 1). W kontekście powyższego można przyjąć, że miasta te są typowymi uzdrowiskami, z gęstą siecią zakładów uzdrowiskowych.

Tab. 4. Podobieństwo poszczególnych skupień według cech oraz liczba miast w skupieniach.

a \ b	1	2	3	4	5	c
I	2,1	413,9	967,1	8,4	0,94	3
II	1,2	256,5	1207,5	5,6	0,19	6
III	0,5	1407,0	314,3	3,5	0,03	7
IV	0,6	1198,4	200,2	8,7	0,19	7
V	3,1	702,6	457,0	5,1	0,19	2
VI	0,3	9475,3	47,2	12,5	0,17	1

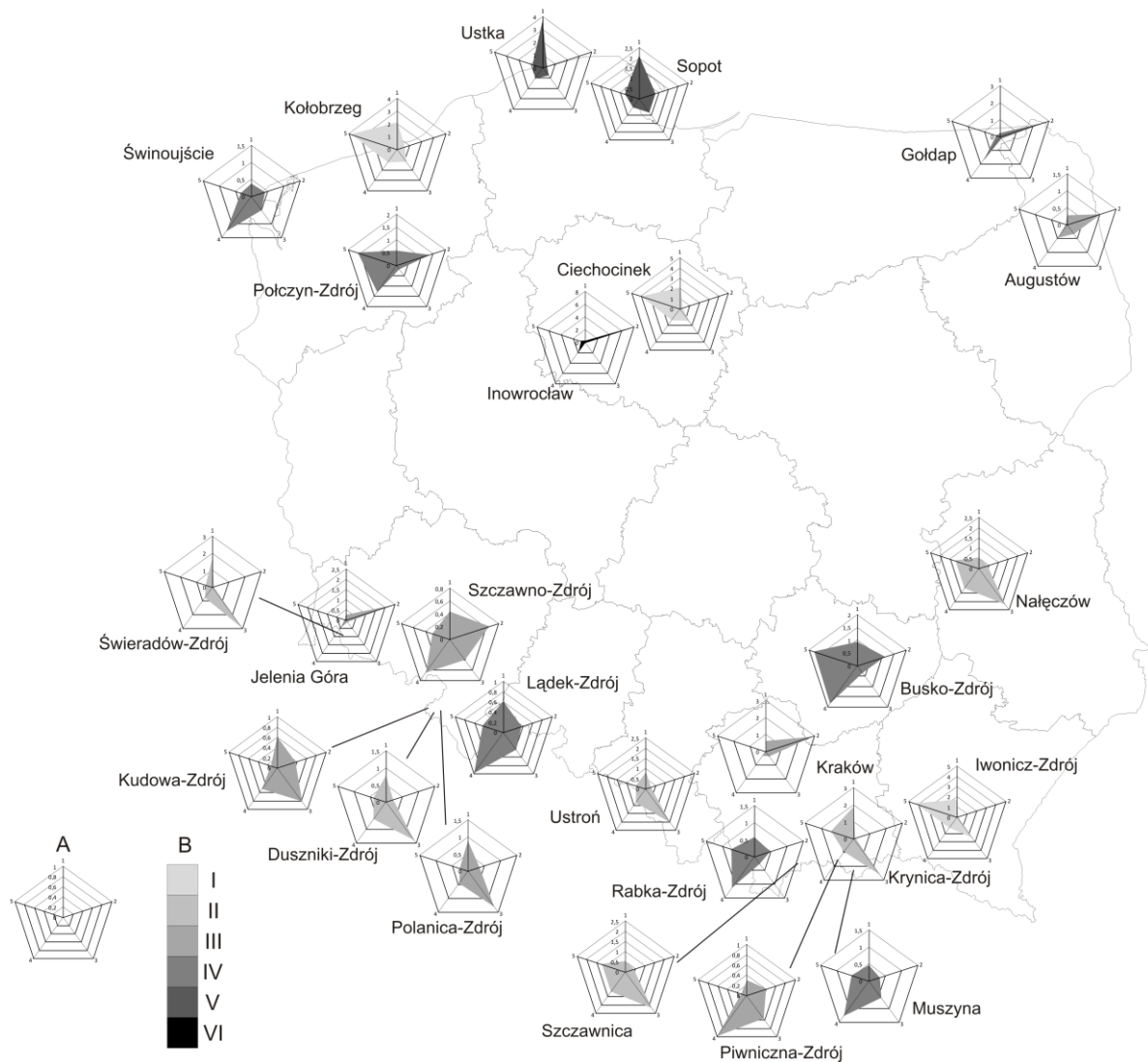
Objaśnienia: a- wskaźniki jak w tab. 3; b- numer skupienia, c- liczba miast.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Z kolei dla drugiego skupienia (II), do którego zaklasyfikowano uzdrowiska: Nałęczów, Świeradów-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Szczawnicę, Krynica-Zdrój oraz Ustroń, charakterystyczny jest z jednej strony niski wskaźnik gęstości zakładów uzdrowiskowych i mniejsza liczba mieszkańców przypadająca na 1 obiekt, z drugiej zaś wysoki wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania oraz najwyższa wartość wskaźnika Schneidera. Uwzględniając ponadto czas pobytu, (który jest na ogół krótszy niż w skupieniu I) należy podkreślić, że są to miasta uzdrowiskowe z przewagą innych obiektów zbiorowego zakwaterowania (mniej jest tu zakładów uzdrowiskowych). Przede wszystkim są to: hotele, pensjonaty, ośrodki wczasowe i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.

Podstawą wyróżnienia trzeciego skupienia miast uzdrowiskowych (III) była wysoka liczba mieszkańców przypadających na 1 obiekt zbiorowego zakwaterowania oraz najniższy wskaźnik gęstości zakładów uzdrowiskowych. W tej grupie znalazły się: Szczawno-Zdrój, Piwniczna-Zdrój, Polanica-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Augustów, Jelenia Góra oraz Kraków. A więc są to z jednej strony małe, górskie uzdrowiska, z drugiej natomiast miasta duże. O ile w

odniesieniu do tych małych miast należy nadmienić, że w strukturze bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania przeważają hotele, pensjonaty i ośrodki wczasowe, o tyle dla dwóch największych miast (Jelenia Góra i Kraków) w strukturze obiektów zbiorowego zakwaterowania zdecydowanie dominują obiekty hotelowe.

Ryc. 1 Typologia miast uzdrowiskowych w kontekście wielkości i struktury obiektów zbiorowego zakwaterowania według metody k-średnich.

Objaśnienia: A- znormalizowane wartości: 1- wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania (liczba obiektów/km²); 2- liczba mieszkańców przypadająca na 1 obiekt zbiorowego zakwaterowania; 3- wskaźnik Schneidera (liczba korzystających z noclegów/100 mieszkańców); 4- średni czas pobytu korzystających z noclegów; 5- wskaźnik gęstości zakładów uzdrowiskowych (zakłady uzdrowiskowe/km²); B- skupienia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Czwarte z kolei skupienie (IV), do którego należą: Muszyna, Łądek-Zdrój, Połczyn-Zdrój, Rabka-Zdrój, Gołdap, Busko-Zdrój oraz Świnoujście charakteryzuje obok niskiej

wartości wskaźnika Schneidera długi okres pobytu osób korzystających z noclegów. Można przyjąć, że są to podobnie jak miasta w skupieniu I typowe uzdrowiska, w których jednak obok zakładów uzdrowiskowych duży udział stanowią pozostałe obiekty zbiorowego zakwaterowania.

Z badań wynika, że skupienie piąte (V) tworzą dwa nadmorskie kurorty: Ustka i Sopot, a decydującym markerem był bardzo wysoki wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania.

Jednoelementowe, skupienie szóste (VI) tworzy miasto Inowrocław, które ma najdłuższy średni czas pobytu osób korzystających z noclegów oraz najniższą liczbę osób korzystających z noclegów w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wskaźnik Schneidera).

Kolejnym krokiem było zbadanie miast uzdrowiskowych z punktu widzenia liczby osób korzystających z noclegów według rodzajów obiektów zbiorowego zakwaterowania. Stosując kryterium uwzględniające przystosowanie poszczególnych rodzajów obiektów zbiorowego zakwaterowania do potrzeb potencjalnych użytkowników wyodrębniono za A. Matczakiem³ i E. Mydłowską⁴ dwie grupy obiektów: pobytowe – przystosowane dla turystów przebywających na dłuższym wypoczynku; przelotowe (H)- przystosowane dla turystyki wędrownej, krajoznawczej, obiekty hotelarskie i obiekty przeznaczone głównie do obsługi indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe i hostele. Dla potrzeb niniejszego badania obiekty pobytowe podzielono na dwie kategorie: zakłady uzdrowiskowe (U) oraz wczasowe (W) (m.in. pensjonaty, domy wczasowe, ośrodki wypoczynkowe, ośrodki kolonijne).

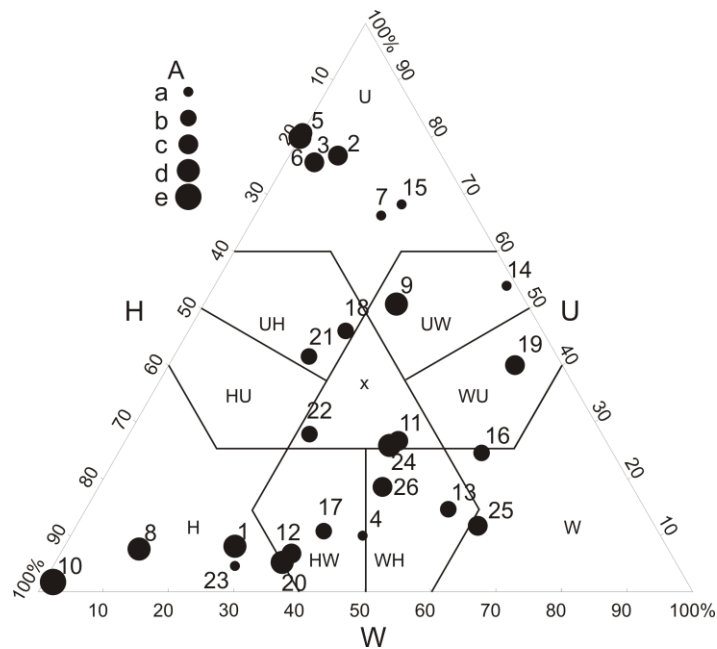
Następnie dla każdej z tych grup obiektów (W, H, U) obliczono odsetek osób korzystających noclegów we wszystkich miastach uzdrowiskowych i ustalono 10 typów bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania: wczasowa (W), uzdrowiskowa (U), hotelowa (H), wczasowo-uzdrowiskowa (WU), wczasowo-hotelowa (WH), uzdrowiskowo-wczasowa (UW), uzdrowiskowo-hotelowa (UH), hotelowo-uzdrowiskowa (HU), hotelowo-wczasowa (HW) oraz bez dominującego typu (X) (por. ryc. 2). Powyższą klasyfikację przeprowadzono

---

³ Matczak A., 1998, *Turystyczna baza noclegowa Łodzi i jej wykorzystanie w latach 1979-1997*, „Turyzm”, 8, 2, Łódź, s. 30.

⁴ Mydłowska E., 2008, *Metodyka badań turystycznej bazy noclegowej w Polsce*, [w:] Dutkowski M., (red.) *Problemy turystyki i rekreacji*, tom 1, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, s. 52.

analogicznie do opracowanej przez M. Jerczyńskiego⁵ i D. Szymańską⁶ typologii funkcjonalnej miast na podstawie odsetka zatrudnionych w trzech sektorach gospodarki.

Ryc. 2. Miasta uzdrowiskowe według struktury korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania według rodzajów.

Objaśnienia: Typ bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania: W- czasowa, U- uzdrowiskowa, H- hotelowa, WU- czasowo-uzdrowiskowa, WH- czasowo-hotelowa, UW- uzdrowiskowo-czasowa, UH- uzdrowiskowo-hotelowa, HU- hotelowo-uzdrowiskowa, HW- hotelowo-czasowa, X- bez dominującego typu; A- kategorie wielkościowe miast według liczby ludności, a- < 5000, b- 5000-9999, c- 10 000-19999, d- 20 000-100 000, e- >100 000, 1- Augustów, 2- Busko-Zdrój, 3- Ciechocinek, 4- Duszniki-Zdrój, 5- Gołdap, 6- Inowrocław, 7- Iwonicz-Zdrój, 8- Jelenia Góra (Cieplice), 9- Kołobrzeg, 10- Kraków (Kraków Swoszowice), 11- Krynica-Zdrój, 12- Kudowa-Zdrój, 13- Łądek-Zdrój, 14- Muszyna, 15- Nałęczów, 16- Piwniczna-Zdrój, 17- Polanica-Zdrój, 18- Połczyn-Zdrój, 19- Rabka-Zdrój, 20- Sopot, 21- Szczawnica, 22- Szczawno-Zdrój, 23- Świeradów-Zdrój, 24- Świnoujście, 25- Ustka, 26- Ustroń.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Należy nadmienić, że baza noclegowa typu uzdrowiskowego (U) dotyczyła tylko sześciu analizowanych miast (Busko-Zdrój, Ciechocinek, Gołdap, Inowrocław, Iwonicz-Zdrój i Nałęczów). Z kolei baza noclegowa typu uzdrowiskowo- czasowego (UW) charakteryzowała trzy miasta (Kołobrzeg, Muszyna i Połczyn-Zdrój), zaś typu czasowo-uzdrowiskowego (WU) Rabkę-Zdrój, a typu uzdrowiskowo-hotelowego (UH) miasto Szczawnicę.

Natomiast baza obiektów zbiorowego zakwaterowania typu hotelowego (H) cechowała miasta: Augustów, Jelenia Góra/Cieplice, Kraków/Swoszowice i Sopot, typu

⁵ Jerczyński M., 1977, Funkcje i typy funkcjonalne polskich miast, Statystyczna charakterystyka miast. Funkcje dominujące, „Statystyka Polski”, nr 85, GUS, Warszawa, s. 20-73.

⁶ Szymańska D., 2009, Geografia osadnictwa, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa, s. 246.

wczasowego (W) dwa miasta: Piwniczną-Zdrój oraz Ustkę, typu hotelowo-wczasowego (HW): Świeradów- Zdrój, Polanicę i Kudowę, a typu wczasowo-hotelowego (WH): Duszniki, Ustroń i Łądek Zdrój. Zaś dla miast: Krynica-Zdrój, Szczawno-Zdrój i Świnoujście nie ustalono przewagi żadnego z typów.

Zakończenie

Reasumując, w kontekście przeprowadzonych badań obejmujących wielkość oraz strukturę bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania, do typowych miast uzdrowiskowych zaliczyć można sześć miast: Iwonicz-Zdrój, Ciechocinek, Nałęczów, Busko-Zdrój, Gołdap i Inowrocław. Bowiem w miastach tych występuje zdecydowanie jednokierunkowa struktura ruchu turystycznego. Trzeba tu także podkreślić, że dominacja jednego typu obiektów w strukturze korzystających z noclegów może ograniczać możliwości przyciągania nowych turystów i zagrażać rozwojowi całego miasta w przypadku wahań koniunktury⁷.

Korzystniejsza sytuacja dotyczy natomiast takich miast uzdrowiskowych jak: Kołobrzeg, Muszyna, Połczyn-Zdrój, Rabka-Zdrój, i Szczawnica- Zdrój, w których udział osób korzystających z noclegów w uzdrowiskach w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania wahał się od 40,7 % w Rabce- Zdroju do 55,9 % w Muszynie.

Z przeprowadzonych badań wynika również, że wielkość miasta uzdrowiskowego nie wpływa na strukturę bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania, chociaż w największych miastach uzdrowiskowych (Kraków i Jelenia Góra), tak jak należało oczekiwać, w strukturze korzystających z obiektów zbiorowego zakwaterowania dominują osoby korzystające z noclegów w obiektach hotelowych. Jednakże, pełnienie tylko przez część miasta funkcji uzdrowiskowej może zdominować strukturę bazy obiektów zbiorowego zakwaterowania nawet większego miasta (Inowrocław).

Spis literatury

Bank Danych Lokalnych GUS.

GUS, K1- Druk sprawozdania o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania za miesiąc.....2011, www.stat.gov.pl.

Gaworecki W., 2003, Turystyka, PWE, Warszawa.

---

⁷ Rak G, Pstrocka-Rak M., 2011, Analiza przestrzennego zróżnicowania rozwoju turystyki w Polsce, „Wiadomości statystyczne”, nr 3, GUS, Warszawa, s. 55.

- Jerczyński M., 1977, Funkcje i typy funkcjonalne polskich miast, Statystyczna charakterystyka miast. Funkcje dominujące, „Statystyka Polski”, nr 85, GUS, Warszawa, s. 20-73.
- Łęcka I., 2003, Nowe (?) trendy w turystyce zdrowotnej, „Prace i studia geograficzne”, 32, Warszawa, s. 173-190.
- Kaczmarek Z., Parysek J.J., 1977, Zastosowanie analizy wielowymiarowej w badaniach geograficzno-ekonomicznych, [w:] Chojnicki Z. (red.) Metody ilościowe i modele w geografii, PWN, Warszawa.
- Matczak A., 1998, *Turystyczna baza noclegowa Łodzi i jej wykorzystanie w latach 1979-1997*, „Turyzm”, 8, 2, Łódź, s. 27-56.
- Mydłowska E., 2008, *Metodyka badań turystycznej bazy noclegowej w Polsce*, [w:] Dutkowski M., (red.) Problemy turystyki i rekreacji, tom 1, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, s. 49-54.
- Rak G, Pstrocka-Rak M., 2011, Analiza przestrzennego zróżnicowania rozwoju turystyki w Polsce, „Wiadomości statystyczne”, nr 3, GUS, Warszawa, s. 54-70.
- Szymańska D., 2009, *Geografia osadnictwa*, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa.
- Warszyńska J., Jackowski A., 1979, *Podstawy geografii turystyki*, PWN, Warszawa.

Summary

The paper refers to characteristic of spa towns in Poland in the context of collective tourist accommodation establishments' base's size and structure. The author tries to answer inter alia the question if town's size and the fact of gaining the spa status affect a share of tourists accommodated in health establishments in total number of tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments.

Statistical data used in the study were derived from the Local Data Bank of the Central Statistical Office. In the article there were analyzed the following elements: number of collective tourist accommodation establishments, their structure, number of bed places, number of nights spent, and number of tourist accommodated in collective tourist accommodation establishments.